מעשר בהמה פרק תשיעי בכורות נט.

אף תרומת מעשר נטלת באומד ובמחשבה ומעשר קרייה רחמנא תרומה דכתיב [1] כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה נתתי ללוים לנחלה ואיתקש מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן ניטל באומד ובמחשבה אף מעשר בהמה ניטל באומד ובמחשבה אמר רבא [2] עשירי [3] מאליו הוא קדוש מנא ליה לרבא הא אילימא מהא דתניא אין לי אלא שקרא שמו עשירי לא קרא שמו עשירי מנין ת"ל [3] [2] עשירי יהיה קדש מ"מ ודלמא עשירי הוא דלא קרייה קדש קרייה אלא מהא דתניא [3] קרא לתשיעי עשירי ויצא העשירי ולא דבר התשיעי נאכל במומו והעשירי מעשר ודלמא שאני התם דאיברר ליה עשירי אי נמי [4] דאחוי עילויה אלא מהא דתניא [5] קרא לתשיעי עשירי ומת עשירי בדיר תשיעי נאכל במומו ובולם פטורין מ"ט בולם פטורין לאו משום דקדש ליה עשירי ודלמא דאיפטרו במנין הראוי [6] דהאמר רבא [7] מנין הראוי פוטר אלא מהא דתניא קרא לתשיעי עשירי יונשתייר עשירי בדיר התשיעי נאכל במומו והעשירי מעשר והתניא תשיעי חולין תני תנא קמיה דרב ששת הא מני ר"ש בן יהודה היא דתניא ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש אף

[1] נטלת באומד ובמחשבה. [2] כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה. [3] עשירי יהיה קדש. [4] עשירי לא קרייה קדש. [5] ומת עשירי בדיר. [6] ובולם פטורין. [7] מנין הראוי פוטר.

רש"י כת"י

[1] כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה נתתי ללוים לנחלה. [2] עשירי יהיה קדש. [3] עשירי לא קרייה קדש. [4] ומת עשירי בדיר. [5] ובולם פטורין.

[1] ולמד [2] (לגבי) הכי דתרומה גדולה אין לה שיעור ותרומת מעשר יש לה שיעור [3] ומקשינן להו אהדדי אע"ג דהוי [כעין] אפסר (מאומד אפסר) מעמי אפסר [4] והכי נמי יליפינן מעשר בהמה ממעשר דגן דמפקינן קרא ממשמעותיה דכתיב כל אשר יעבור ופי' זה אינו מחייבו לגב ונראה לפרש [1] דלר"י בר' יהודה [2] הוי מעשר אע"פ שאין שוין [3] נמכנים לדיר להמעשר דמסתמא אז אין דרכם להיות שוין הילכך צריכה לאוקומה כאכא אלעזר בן גומל דשרי מאומד ולא חיים למרכה במעשרות כדפרישית אז לכל הפחות שרי בעין יפה כדאי' בהדיא במנחות (דף נד:) ואי לאו דאכא אלעזר [5] אמינא אע"ג דבמעבר לא חיישינן כשוין כי האי גונא דשרי מאומד ולא חיים למרכה כן גומל דשרי מאומד ולא חיים למרכה במעשרות כדפרישית אז לכל הפחות שרי בעין יפה כדאי' בהדיא במנחות (דף נד:) אמינא אע"ג דבמעבר לא חיישינן כשוין כי האי גונא שטוטל אחד מעשרה דילפינן ממעשר דגן בעינן שוין וא"ת כיון דאכא אלעזר שרי אפילו במעשר [6] אמאי איצטריך לאוקומי במנחות (שם) הא דאמר ר' אלעזר בר' יוסי אכא היה נוטל עשרה גרוגרות שבמקלטע על מעשים שבכלכלה והיינו מתרומת מעשר לוקחה במעשר גופה [7] ר"ל נהי דר' יוסי ברבי יהודה סבר [8] מעשר כיולא בו אמר דילמא אכא אלעזר לית ליה הכוא סברא ועוד ניחא ליה לאוקמה בתרומת מעשר דמוכח דישא דבתרומה אחייי [9] מדקתני מורמין: אף תרומת מעשר נטלת באומד ובמחשבה. וא"ת והא עיקר מחשבה בתרומת מעשר כתיב דכתיב ונתשב לכם תרומתכם והאי קרא בלוים כתיב [1] כדכתיב כדגן מן הגורן הכיינו תרומה גדולה דמשמע [2] דגן ישראל מפרים מגורנו משמע שפשוט לו יותר בתרומה גדולה ובגטין (דף לא.) פ"ה [3] הא דיליף תרומת מעשר מתרומה גדולה לענין אומד הוא דיליף אבל מחשבה ילפינן בתרייהו מונתשב ונראה דרבנן לא פליגי אאכא אלעזר לענין מחשבה אלא לענין אומד ואת"ל דפליגי שמא יש בו שום טעם אלא מוקמי [4] ממשנה בתרומת מעשר אע"ג דכתיב בגופיה כדאשכחן לענין מוקף [5] כדאמר בירושלמי [6] פרק שני (דקרלאה כל התרומה טולה מלמדה ולימדה) מון מתרומת מעשר שמלמדת ואינה למידה דבתרומת מעשר כתיב ממנו לומר דבעינן מוקף ומוקמינן ליה בתרומה גדולה ולא בתרומת מעשר [7] דכמס' בכורים (פ"ג מ"ה) תנן תרומת מעשר שוה לבכורים בשני דרכים נטלת מן הטהור על הטמא ושלא מן המוקף בבכורים והא דפריך בפ' כל הנבו (ביטין דף ל:) גבי תרומת מעשר וכי מחשבו מברים לתרום שלא מן המוקף [8] מעמיד ר"ת מדברייהם דמדאורייתא לא בעי מוקף ומיהו נראה לענין מחשבה לא פליגי מדפריך ברים הא'ים מקדש (קידשין דף מא:) גבי הא דיליף שליחות מתרומה שכן נטלת במחשבה משמע דלכולי עלמא פריך והיינו תרומת מעשר דכתיב כה אתם גם אתם ומיהו לפי מה שפי' [9] הקונטרס במחשבה פליגי דמשום מחשבה מוקי ר' יוסי בר' יהודה [10] בשמעתין כאכא אלעזר בן גומל ומתוך פירושו [11] דלפילו בתרומה גדולה ליח אים להו מחשבה לא הוה צריך למימר דסבר כאכא אלעזר בן גומלא דאפילו לרבנן נמי מצינו למילף מחשבה במעשר מדקרייה רחמנא תרומה ומיהו מלי [12] למימר דמשום תרומת מעשר שבו קרייה רחמנא תרומה: **במחשבה.** פ"ה נותן עיניו בגד זה לשם תרומה ואוכל בגד זה ואע"פ שלא הפרים משמע שרוצה לומר משום דכתיב ונחשב שרי לאכול בגד הפרשה ושריגן נמי בשמיקה על ידי [13] נותן עיניו בגד זה ואוכל בגד זה וכל זה דנפקא לי מונתשב עוד פירש לשון אחר במחשבה [14] מחשב ואומר כ' לוגין שאני עתיד להפרים ואע"פ שעתה אינו מפרים כלום ורוצה לומר דדיבור צריך והא דשרי בגד הפרשה קרי מחשבה ומשכחן נמי [15] דקרי [16] למחשבה דיבור כמו (ב"מ דף מד.) על כל דבר פשע [17] דאמר לחייב על המחשבה כמעשה ונראה דבגד דיבור נמי הוי תרומה מדתנן במס' תרומות (פ"ח מ"ו) המשה לא יתרומו ואם תרמו תרומתם תרומה ומשיב אלם ובירושלמי מפרש טעמא משום ברכה ובמס' שבועות פ"ג (דף כו:) [1] משמע בהדיא דשרי כשנגמר בלבו אע"ג שלא הוציא בשפתיו [2] דכתיב כל נדיב לב וקאמר תרומה וקדשים הוו להו שני כתובים הבאים כאחד ולא ילפינן מיניהו שבועה ובמה שאוכל בגד הפרשה אין קפידא דלכולי עלמא שרי בכ"מ אע"פ שאין מפרים עתה כדמוכח הכוא דהלוקח יין מבין הכותים דשרי לכ"ע אי לאו משום בריה אי משום דחיישינן לנקיעת הגוד [3] ויש מקומות דשרינן תרומה מעשר שני לפיהו ואע"פ כיון דשרינן תרומה על ידי [4] נותן עיניו בגד זה ואוכל בגד אחר אמאי אין מגביהין תרומות ומעשרות בי"ט הא תנן פ' נוטל (שבת דף קמב.) מעלין המדומע באחד ומאה ופריך [5] והא מתקן ושני ר' אלעזר בר"ש היא דאמר נותן עיניו בגד זה ואוכל בגד זה ולהכי לא חשיב מתקן [6] כיון דאפשר [7] במחשבה י"ל מדומע שאני שכבר נתקן אבל תחלת תיקון [8] לא שרינן מטעם דאפשר במחשבה ואפילו דמאי אמור לתקן בשבת כדמוכח פ' במה מדליקין (שם דף לד.) ואע"ג דשרי ליה נותן עיניו בגד זה ואוכל בגד אחר כדמוכח פ"ק דחולין (דף ז:) גבי ר"מ שאכל עלה של ירק בגיגי שלו[9]: **איתקש** מעשר בהמה למעשר דגן. פ"ה מדכתיב עשר תעשר דלמרינן ברים פירקין ל"ל דלית ליה הא דאמר (רבא) לשנה הקשתיו ולא לדבר אחר ועוד ברים פירקין דרשינן היקשא אחרת [1] והבאתם שמה מעשרותיכם לר' עקיבא ושמא לא אתקש אלא לענין הבאה מיהו לרבנא קשה היכי מפרש טעמא דרבי יוסי בר' יהודה וכן בזבחים פרק כ"ם (דף מה.) דרשינן קדשי עובדי כוכבים אין עושים תמורה מדאיתקש תמורה למעשר בהמה ומעשר בהמה למעשר דגן וכמעשר דגן כתיב בני ישראל ולא עובדי כוכבים וי"ל לענין לעשר מזה על זה כגון ממין על שאינו מינו דהוי כעין חדש על ישן לגבי הכי דוקא אומר לשנה הקשתיו ולא לדבר אחר:

יגאלו

[1] אלומד. שמאמר כדעתו כך וכך ים בכרי הזה ולפי אומדנותו נוטל תרומה: **במחשבה.** שמחשב [ואומר] שני לוגין שאני עתיד להפרים הרי הן תרומה כדאמרינן (דמאי פ"ז מ"ד) לגבי לוקח יין מבין הכותים ולהכי קרי ליה מחשבה משום דליתו מוגה? אותן לי נמי נותן עיניו בגד זה ואוכל בגד אחר. ותרוייהו אומד ומחשבה נפקא לן מונתשבה[2]: **איתקש.** ברים פירקין (לעיל נג.) ואת מעשרותיכם בשתי מעשרות הכתוב מדבר בהמה ולא מעשר דגן: **קדוש מאליו.** שאם מנה [3] עשר ונשתייר עשירי בדיר אע"פ שלא יצא ולא מנאו קדוש מאליו: **דילמא עשירי לא קרייה רחמנא.** דליהוי ליה דין מעשר להעלותו לירושלים ולהקריבו אלא קדוש גרידא קרייה רחמנא דקדושה תלה עליו ואינו נאכל אלא במומו. (א) [4] עניין אחר דילמא עשירי לא קרייה שלא קרא שמו עשירי אלא קדש קרא שמו ולהכי הוי מעשר אכל היכא דלא קראו כלל לא ליהוי קדוש כשאר מעשר. ולא מפי המורה: **דאיברר ליה עשירי.** שלפי שיצא בסוף תשעה נברר מעצמו שהוא עשירי ולכך הוי כשאר מעשר אע"פ שלא קרא עליו שם(ב). אי נמי כריתא קמיירי כגון דאחוי עליה כשיצא הראה עליו בגמטריא שיהא מעשר אלא שלא דבר בפיו. אבל היכא דנשתייר בדיר ולא קרא לו שם לא שמענן אכל דליהוי קדוש כשאר מעשר: תשיעי נאכל במומו. הואיל וקראו עשירי [5] דתמורת שם מעשר מקדש לפניו ולאחריו כדלקמן (שם.) אבל האחרים מיהא לא נפטרו אז הואיל והוא תשיעי למנין הבהמות: **ובולם פטורין.** הסמונה שיצאו כבר: **דקדש ליה עשירי.** מאליו בדיר אע"פ שלא יצא: **כמנין הראוי.** כשיצאו תשעה כפתח היה שם מנין הראוי לעשר שעדיין היה עשירי קיים שהיה ראוי לצאת אחריהם ולפוטרן וכיון דראוי לצאת דמי כמאן דיצא כבר ופטר את המנין ולקמן[6] מפרש טעמא אבל מיהו נופיה מיהא לא הוה קדוש עדיצא: **והעשירי מעשר.** אלמאע"גדלאיצא קדוש מאליו נדיר. והשתא פריך אהך בריתא דקתני התשיעי נאכל במומו והתניא וכו':

[1] ואיתקש מעשר בהמה למעשר דגן. כדלמרינן ברים פירקין[1]. עשר תעשר ונתשב והיינו מחשבה שאינו מונה עשירי אלא מפרים כל מה שעולה בדעתו: **מאליו קדוש.** כגון שהיה מונה ויצאו ט' וי' נשתייר בדיר קדוש כל מקום שהוא: **ע' יאכל במומו.** והואיל וקראו עשירי קדוש במקלת כדאמרינן לקמן[2] מעשר מקדש לפניו ולאחריו אם קראו י' והיא קדושה דט' אינה קדושה גמורה ליקרב כדליפינן בשלהי פרקין (ס.) והעשירי מעשר וקרב אלמא מאליו הוא קדוש דהא לא דבר כלל: **שאני הסם.** לכי קדוש דאיברר ליה שהוא י' שהרי יצא כאותו פתח עם הט' אבל אם נשתייר בדיר לו יצא בפתח אחר אימא מאליו לא קדוש: **דלמא.** מש"ה פטורים דאיפטרו להו במנין הראוי כשמנו הט' היה עדיין העשירי מי ראוי להמנות עמהם ולהשלימו ומצלת שמנינו היה ראוי להעשר והילכך אע"פ שמת הי' נפטר: **דהא אמר רבא וכו'.** ולעולם לי' היה עשירי קיים ונשאר בדיר לא הוה מילתא עליה שם קדושה: **וכי' מעשר.** אלמא קדוש מאליו דהא מעשר קרו ליה: **הא מני.** דקתני ט' תולין:

מוך מתרומת מעשר שמלמדת ואינה למידה דבתרומת מעשר כתיב ממנו לומר דבעינן מוקף ומוקמינן ליה בתרומה גדולה ולא בתרומת מעשר [3] דכמס' בכורים (פ"ג מ"ה) תנן תרומת מעשר שוה לבכורים בשני דרכים נטלת מן הטהור על הטמא ושלא מן המוקף בבכורים והא דפריך בפ' כל הנבו (ביטין דף ל:) גבי תרומת מעשר וכי מחשבו מברים לתרום שלא מן המוקף [4] מעמיד ר"ת מדברייהם דמדאורייתא לא בעי מוקף ומיהו נראה לענין מחשבה לא פליגי מדפריך ברים הא'ים מקדש (קידשין דף מא:) גבי הא דיליף שליחות מתרומה שכן נטלת במחשבה משמע דלכולי עלמא פריך והיינו תרומת מעשר דכתיב כה אתם גם אתם ומיהו לפי מה שפי' [5] הקונטרס במחשבה פליגי דמשום מחשבה מוקי ר' יוסי בר' יהודה [6] בשמעתין כאכא אלעזר בן גומלא ומתוך פירושו [7] דלפילו בתרומה גדולה ליח אים להו מחשבה לא הוה צריך למימר דסבר כאכא אלעזר בן גומלא דאפילו לרבנן נמי מצינו למילף מחשבה במעשר מדקרייה רחמנא תרומה ומיהו מלי [8] למימר דמשום תרומת מעשר שבו קרייה רחמנא תרומה: **במחשבה.** פ"ה נותן עיניו בגד זה לשם תרומה ואוכל בגד זה ואע"פ שלא הפרים משמע שרוצה לומר משום דכתיב ונחשב שרי לאכול בגד הפרשה ושריגן נמי בשמיקה על ידי [9] נותן עיניו בגד זה ואוכל בגד זה וכל זה דנפקא לי מונתשב עוד פירש לשון אחר במחשבה [10] מחשב ואומר כ' לוגין שאני עתיד להפרים ואע"פ שעתה אינו מפרים כלום ורוצה לומר דדיבור צריך והא דשרי בגד הפרשה קרי מחשבה ומשכחן נמי [11] דקרי [12] למחשבה דיבור כמו (ב"מ דף מד.) על כל דבר פשע [13] דאמר לחייב על המחשבה כמעשה ונראה דבגד דיבור נמי הוי תרומה מדתנן במס' תרומות (פ"ח מ"ו) המשה לא יתרומו ואם תרמו תרומתם תרומה ומשיב אלם ובירושלמי מפרש טעמא משום ברכה ובמס' שבועות פ"ג (דף כו:) [1] משמע בהדיא דשרי כשנגמר בלבו אע"ג שלא הוציא בשפתיו [2] דכתיב כל נדיב לב וקאמר תרומה וקדשים הוו להו שני כתובים הבאים כאחד ולא ילפינן מיניהו שבועה ובמה שאוכל בגד הפרשה אין קפידא דלכולי עלמא שרי בכ"מ אע"פ שאין מפרים עתה כדמוכח הכוא דהלוקח יין מבין הכותים דשרי לכ"ע אי לאו משום בריה אי משום דחיישינן לנקיעת הגוד [3] ויש מקומות דשרינן תרומה מעשר שני לפיהו ואע"פ כיון דשרינן תרומה על ידי [4] נותן עיניו בגד זה ואוכל בגד אחר אמאי אין מגביהין תרומות ומעשרות בי"ט הא תנן פ' נוטל (שבת דף קמב.) מעלין המדומע באחד ומאה ופריך [5] והא מתקן ושני ר' אלעזר בר"ש היא דאמר נותן עיניו בגד זה ואוכל בגד זה ולהכי לא חשיב מתקן [6] כיון דאפשר [7] במחשבה י"ל מדומע שאני שכבר נתקן אבל תחלת תיקון [8] לא שרינן מטעם דאפשר במחשבה ואפילו דמאי אמור לתקן בשבת כדמוכח פ' במה מדליקין (שם דף לד.) ואע"ג דשרי ליה נותן עיניו בגד זה ואוכל בגד אחר כדמוכח פ"ק דחולין (דף ז:) גבי ר"מ שאכל עלה של ירק בגיגי שלו[9]: **איתקש** מעשר בהמה למעשר דגן. פ"ה מדכתיב עשר תעשר דלמרינן ברים פירקין ל"ל דלית ליה הא דאמר (רבא) לשנה הקשתיו ולא לדבר אחר ועוד ברים פירקין דרשינן היקשא אחרת [1] והבאתם שמה מעשרותיכם לר' עקיבא ושמא לא אתקש אלא לענין הבאה מיהו לרבנא קשה היכי מפרש טעמא דרבי יוסי בר' יהודה וכן בזבחים פרק כ"ם (דף מה.) דרשינן קדשי עובדי כוכבים אין עושים תמורה מדאיתקש תמורה למעשר בהמה ומעשר בהמה למעשר דגן וכמעשר דגן כתיב בני ישראל ולא עובדי כוכבים וי"ל לענין לעשר מזה על זה כגון ממין על שאינו מינו דהוי כעין חדש על ישן לגבי הכי דוקא אומר לשנה הקשתיו ולא לדבר אחר:

יגאלו

מסורת הש"ס

[1] ולמדו ל"ק, ב) ל"מ י', ג) [מכלן שיך עוד לדף נח.], ד) [מולדת כ"ם], ה) [ע"כ שיך לעמ' הקודם], ו) [ע"כ], ז) [לעיל נג.], ח) [דף סא.], ט) ל"ק מ"ש, י) ל"ל נעגול אחד מעשרה הוי מעשר אע"פ שאין חיים כמו בכמנים כו' ל"ק, כ) נ' ל"ק מעשר כיולא בו וטעול מאומד דילמא אכא כו', ל) מחשבה תתרומות ל"ק, מ) ל"ל פרק שני דתרומות כל התורה טלה למירה ומלמדת תון כו' ל"ק, נ) נמי דאפילו ל"ק, ס) לדבר מחשבה ל"ק, ע) ל"ת יש מקומות דשרינן כשמומר מעשר שני לגפיטו אי לדרומו ות"ת כו' ל"ק, פ) נ' ל"ק במחשבה ה"נ אמאי כמחשבה וי"ל כו', צ) [ע"ש תוס' תולין ז. ד"ה דילמא].

תורה אור השלם

1. כי אֶת מַעֲשַׂר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָרִימוּ לַיְיָ תְּרוּמָה נָתַתִּי לַלְוִיִּם לְנַחֲלָה עַל כֵּן אָמַרְתִּי לָהֶם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחָלוּ נַחֲלָה: במדבר יח כד
2. וְכָל מַעֲשַׂר בָּקָר וְצֹאן כֹּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשֵּׁבֶט הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ לַיְיָ: ויקרא כז לב

הגהות הב"ח

(א) יש"י ד"ה ודילמא וכו' אלא שמומו (ענין) תו"מ וכ"כ ע"פ לשון: (ב) ד"ה דאיברר וכו' עליו שם הפ"ד:

מוסף רש"י

אף תרומת מעשר. אע"פ שפיטורה קלוי מן התורה מעשר מן המעשר, נטלת באומד (גיטין לא.). מגין הראוי פוטר. היה לו י' טלאים ומנה ממם ומת אחד מן שאינן מנין, המנין פטורין ואחין מנין מלטרפין לגזרן אחר, שיולט לו טלאים עד שיגיע זמן הגזרן ולגרפם אלו, אבל המנין פטורין כמנין הראוי, וילף לה מאחר שעבר ולא שכבר ענר, דמשעבר אחת השבט ולא עלה בידו לעשר שוב אינו מעכירו פעם אחרת כשיולדו לו טלאים לגרף עמהם (ב"ח ו).

עין משפט נר מצוה

מג א מיי' פ"ח מהל' מעשר מהל' יד וסי"ג מהל' תרומות הלכה י טוש"ע יו"ד סי' שלא סעיף כד וסימן ר"ל:
מד ב ג מיי' פ"ח מהל' תרומות הלכה ג:
מה ד ה מיי' שם הלי' י סמג עשין ריב:
מו ו מיי' שם הלי' מ:

שיטה מקובצת

[1] עשירי קדוש מאליו מנא ליה: [2] עשירי (מתוק: [3] מנה חשבה ונשתייר עשירי: [4] לשון אחר: [5] עשירי רשם מעשר מקדש: [6] ר"ל דמייתי: [7] סבוא לליפוד זה מזה דתרומה: [8] שיעור אפילו הכי מקשינן להו: [9] אפשר הכי נמי כו' דגן אע"ג דמפקי' קרא: [10] לפרש דמשמע ליה דלר"י: [11] שוין כמו במכנים כו' הילכך צריך לאוקמא: [12] אלעזר היה אומנא: [13] במעשר מאומד אמאי: [14] סבר דמעשר כיוצא בו דלמא אבא: [15] דקתני אות מ' נמחק: [16] ר"ל משום דכתיב כדגן: [17] דמשמע ראשית דגן: [18] פ"ה דהא דליף: [19] מוקף דאמרינן בירושלמי: [20] מעשר ובהדיא תנן במסכת בכורים דתרומת מעשר: [21] המוקף מפרש ר"ת דהיינו מדכריהם אבל מראורייתא לא: [22] בקונטרס משמע דבמחשבה פליגי דפר' דמשום: [23] יהודה דשמעתין: [24] פי' נמי כמחמעי: [25] לסימר דמשום: [26] ידי שנותן עיניו בצד זה ואוכל בצד אחר דכל זה נפקא מונתשב: [27] במחשבה שיחשב: [28] נמי דוכא דקרי: [29] פשע דאמרינן לחייב: [30] פ"ג פי' הקונטרס נמי משמע: [31] כשפתיו נבי כל נדיב לב דקאמר תרומה: [32] ידי שנותן: [33] ופרך בגמרא והא מתקן ושני מדר"א בר' שמעון: [34] מחקן כשמעלהו כיון דאשאר במחשבה והכא נמי אשאר במחשבה: [35] תקון של שבל לא: [36] אחרת מהבאתם:

רבינו גרשום

ואיתקש מעשר בהמה למעשר דגן. דכתיב עשר תעשר בשתי מעשרות הכתוב מדבר כו'. ובספרי כתוב ונתשב לכם תרומתכם ולא כתיב [1] בכ' תרומות הכתוב מדבר אלא כשם שתרומה גדולה ניטלת במה ובמחשבה כך תרומת מעשר: מאליו הוא קדוש. אפילו לא קראו עשירי ולא קדש: דאיברר ליה עשירי. שיצא חדץ ולא קראו אחר אלא שתק: אי נמי דאחוי עילויה. שרמז בידו [עליון] שהוא עשירי: דלמא דאיפטרו במנין הראוי. שכשיצאו אלו עדיין היה העשירי שבדיר חי והיה ראוי להשלים מנינו ומשום הכי פטורי ולא משום שיהו מעושרין הראי: הא מני. דתשיעי נאכל כמומו ר' שמעון ולא נעקר שם עשירי

[1] אולי צ"ל ולא כתיב הכתוב בשתי תרומות הכתוב מדבר וכו' וכיוצא בזה מלמדן תרומתכם מקקרן למירי בשתי תרומות דקרי ביה תרומתכם ועי' רש"י ותוס' נגילה (דף יד ומנחות דף נד) דפי' בדרן אחר ס"ש

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com